C/2026/3921

2026.9.1.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2026. július 10.)

Görögország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2026/3921)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]) és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.

(2) A Bizottság 2025. november 25-én véleményt fogadott el Görögország 2026. évi költségvetésiterv-javaslatáról. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Görögországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([3]), 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléreként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ([4]) végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. Az elmúlt néhány évben a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak voltak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az Eszköz keretében támogatott és végrehajtott reformokat, valamint építsenek azokra, és ehhez kapcsolódva biztosítsák a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek és a jövőbeli nemzeti és regionális partnerségi tervek közötti következetességet és folytonosságot.

(5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Görögországra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Görögország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Görögország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Görögország előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Görögország milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

(6) A Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján – Görögország vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásával összefüggésben Görögország makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan végzett értékelés főbb megállapításait 2026. május 20-án tették közzé ([5]). A Bizottság 2026. június 3-án megállapította, hogy Görögországban már nem áll fenn makrogazdasági egyensúlyhiány. Különösen az államadóssággal és a külső adóssággal kapcsolatos sebezhetőségek enyhültek az elmúlt években, mely folyamatot a stabil GDP-növekedés támogatta, az ismétlődő költségvetési többlet pedig még inkább hozzájárult az államadósság csökkenéséhez; javult a bankok mérlege; a folyó fizetési mérleg hiánya továbbra is jelentős, de kedvező finanszírozása mérsékli a külső fenntarthatósági kockázatokat. Görögország releváns reformokat hajtott végre régóta fennálló sebezhetőségeinek enyhítése érdekében. Bár a GDP-arányos államadósság továbbra is magas, a prudens költségvetési politikának és a GDP növekedésének köszönhetően tovább csökkent, ami a negatív nettó nemzetközi befektetési pozíció javulását is elősegítette. Mind az államadósság, mind a külső adósságráta várhatóan tovább csökken. A folyó fizetési mérleg hiánya továbbra is magas, és idén várhatóan nem fog javulni; azonban e hiány nagy része várhatóan fedezhető lesz majd uniós finanszírozásból és adósságot nem generáló magánfinanszírozásból. A munkaerőpiac javult: a munkanélküliségi ráta tovább csökkent, és 2009 óta a legalacsonyabb szintet érte el. Az elmúlt években a bankok javítottak mérlegükön. A bankszektoron kívüli hitelgondozók által kezelt nemteljesítő hitelek rendezése azonban továbbra is lassan halad. Összességében elmondható, hogy jelentős szakpolitikai előrelépés történt, és sikerült kezelni a főbb sebezhetőségeket: a kormány számos intézkedést hozott az üzleti környezet, a munkaerőpiac és az adóigazgatás javítása érdekében. Előretekintve megjegyzendő, hogy a rendezett költségvetési politikákhoz való ragaszkodás hozzájárulna az államadósság további csökkentéséhez, és bár a munkatermelékenységgel kapcsolatos strukturális kihívások továbbra is fennállnak, az európai szemeszter keretet biztosít a strukturális reformok terén elért eredmények nyomon követéséhez.

(7) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Görögország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([6]). A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 3,7 %, 2026-ban 3,6 %, 2027-ben 3,1 %, 2028-ban pedig 3,0 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 6,5 %, 2026-ban 10,3 %, 2027-ben 13,7 %, 2028-ban pedig 17,1 %.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026)137 final.

([6]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Görögország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/661, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében ([7]), és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Görögország kérése nyomán a Tanács 2025. július 8-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Görögország számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól ([8]). A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Görögország számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

(9) Görögország 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését ([9]), amely a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátájának betartását, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban megjelölt fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtását taglalja. Görögországnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépülnek.

(10) A reál-GDP 2025-ben 2,1 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 2,9 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,8 %-kal, 2027-ben pedig 1,6 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,7 %, 2027-ben pedig 2,4 % lesz.

(11) Az Eurostat által szolgáltatott adatok ([10]) alapján Görögország GDP-arányos államháztartási többlete a 2024. évi 1,3 %-ról 2025-ben 1,7 %-ra nőtt, GDP-arányos elsődleges többlete pedig 4,8 %-ról 4,9 %-ra nőtt 2025-ben. A többlet 2025. évi növekedése főként az alacsonyabb kamatkiadásoknak és a visszafogott mértékű folyó kiadásoknak tudható be, valamint annak, hogy Görögország az expanzív intézkedések – beleértve a társadalombiztosítási járulékok csökkentését, a közszféra béreinek növelését és a háztartások célzott támogatását – végrehajtása ellenére is magasabb héabevételeket könyvelhetett el (a GDP 0,6 %-a). Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 0,8 %-ának, 2027-re pedig a GDP 0,6 %-ának megfelelő költségvetési többletet valószínűsít. A többlet 2026. évi csökkenése főként az adócsökkentéseknek (a személyi jövedelemadót, az ingatlanadót és héát érintő csökkentéseknek), a nyugdíjak és a közszférabeli bérek megemelésének, valamint a magasabb védelmi kiadásoknak és az ideiglenes energiatámogatási intézkedéseknek tudható be. A többlet 2027-es további csökkenése főként a 2026. évi expanzív költségvetési csomag teljes éves hatását, a társadalombiztosítási járulékok további csökkentését és a közszférabeli bérek további emelését tükrözi.

(12) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([11]) 2025-ben expanzív volt, a GDP 0,8 %-ának megfelelő mértékben. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban a GDP 2,8 %-ának megfelelő mértékben expanzív lesz, 2027-ben pedig a GDP 1,5 %-ának megfelelő mértékben restriktív.

([7]) A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

([8]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Görögország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3965, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

([11]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

(13) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([12]) Görögország GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 154,2 %-ról 2025 végére 146,1 %-ra csökkent. Az adósságráta 2025. évi csökkenését főként a nominális GDP növekedése és a költségvetési többlet okozta. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 140,7 %-ra, 2027 végére pedig 134,4 %-ra fog csökkenni.

(14) Az Eurostat adatai alapján ([13]) Görögország védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 2,4 %-át tették ki, ami a 2024-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,2 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 2,6 %-át teszik ki, ami 2024-hez képest GDP-arányosan 0,4 százalékpontos növekedésnek felel meg ([14]).

(15) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Görögország költségvetési politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak által a háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatás enyhítése érdekében ([15]). Ezek közé tartoznak a szociális transzferek és az ártámogatási intézkedések, nevezetesen a nem célzott dízeltámogatás (0,16 EUR/liter) és a 2026 áprilisa és májusa között járművenként 50–60 EUR-t biztosító célzott üzemanyag-bérlet, valamint a mezőgazdasági termelőknek nyújtott célzott műtrágya-támogatás, amely a 2026. április és augusztus közötti időszakban a mezőgazdasági ágazat költségeinek 15 %-át fedezi. A kiegészítő támogatások körébe tartozik a gyermeket nevelő családok részére nyújtott egyszeri célzott transzfer (gyermekenként 150 EUR) és a kompüzemeltető szolgáltatók részére a szállítási költségek visszafogása érdekében nyújtott kompenzáció. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedések költségvetési terhe 2026-ban várhatóan a GDP 0,2 %-át teszi majd ki. A Bizottság becslései szerint abban az esetben, ha ezek az intézkedések 2026 végéig hatályban maradnak, a kapcsolódó költségvetési teher 2026-ban a GDP 0,6 %-ának felel majd meg.

(16) A Bizottság számításai alapján Görögországban a nettó kiadások 2025-ben 3,0 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig kumulatívan 2,8 %-kal nőttek. A nettó kiadások 2025. évi növekedése elmarad az ajánlott maximális növekedéstől. 2024-et és 2025-öt együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája szintén az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad.

(17) A Bizottság számításai alapján Görögországban a nettó kiadások 2026-ban 7,3 %-kal nőnek, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatívan 10,4 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,5 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, kumulatívan GDP-arányosan 0,2 %-os eltérést eredményezve. A várható eltérés a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi előrejelzések alapján a nemzeti mentesítési rendelkezés nyújtotta mozgástéren belül van.

(18) Az adó- és vámigazgatás központosítása és digitalizálása (melyhez a digitális eszközök és a megerősített megfelelési rendszerek bevezetése társult) kulcsfontosságú volt az adóügyi megfelelés növeléséhez; erre többek között a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként került sor, és hozzájárult a héabevétel-kiesés jelentős csökkentéséhez. E haladás fenntartása érdekében alapvető fontosságú a beruházások fenntartása, beleértve az RRF támogatásával kifejlesztett informatikai rendszereket is, azáltal, hogy elegendő forrást különítenek el a rendszer karbantartására és a házon belüli kapacitásra. Ugyanakkor az adórendszerben továbbra is nagyszámú, jelentős költségvetési hatással járó adókiadás szerepel (2025-ben 1 236 darab), ami bonyolultabbá teszi az adórendszert, és hatással van a bevételek hatékonyságára. Az adókiadások szisztematikus értékelése megteremtené az adókiadások észszerűsítésének alapját, javítva ezáltal az adórendszer általános átláthatóságát és támogatva a költségvetési fenntarthatóságot. További erőfeszítésekre van szükség a vámigazgatás terén is. Bár a vámigazgatás folyamatban lévő központosítása miatt az alacsonyabb általános behozatal ellenére is megnőttek a vámbevételek, az ellenőrzések központosításának befejezése, az operatív kapacitás megerősítése és az infrastruktúrának a főbb belépési pontokon (többek között a pireuszi kikötőben) történő bővítése tovább javítaná a végrehajtást és a bevételek beszedését.

([12]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

([13]) Eurostat, *government expenditure by classification of functions of government (COFOG)* (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

([14]) A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

([15]) Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

(19) Görögország további lépéseket tett közigazgatása korszerűsítése érdekében. A 2010 utáni jelentős kiigazítást követően a közigazgatás mérete és költsége nagyjából összhangba került az uniós átlaggal. Görögország közszektorbeli bérköltsége 2025-ben nagyjából stabil maradt, GDP-arányosan 10,2 %-ot tett ki, ezzel némileg alatta maradt az uniós átlagnak (a GDP 10,3 %-a). Ennek fenntartásához kulcsfontosságú az egységes bértábla további alkalmazása úgy, hogy közben megőrizhető legyen a jelenlegi személyzeti létszám, ezen belül az ideiglenes személyzet is. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv magában foglal a közigazgatás hatékonyságának javítására irányuló intézkedéseket, így tartalmazza a 2023-ban elfogadott többszintű kormányzási keretet is, amelynek köszönhetően a központi, a regionális és a helyi közigazgatás közötti összhang javulására lehet számítani, például a vízgazdálkodás és a polgári védelem területén. Görögország várhatóan megkezdi az irányítási keret alkalmazását, amint olyan kodifikált törvényt fogad el, amely a regionális és helyi közigazgatás valamennyi feladatát egyetlen jogi keretbe foglalja, mely várhatóan 2026-ban lép hatályba.

(20) Előrelépés történt a bankok mérlegében szereplő nemteljesítő hitelek csökkentése terén, azonban a jelenleg jellemzően hitelgondozók által kezelt fennmaradó nemteljesítő hitelek szanálása lassú ütemben haladt. A jogi akadályok (ilyen például az árverés előtti és utáni jogviták bírósági rendezésének hosszú időtartama) oda vezetnek, hogy a harmadik felek érdeklődése csökken, továbbá sikertelenül zárulnak árverések, ami késlelteti a biztosítékok likvidálását. A likvidálási eljárás fent említett késedelmei (és az, hogy ezek eltántorítják a potenciális vevőket az árveréseken való részvételtől) aláássák az adósságrendezési keret általános hatékonyságát, ugyanakkor szűkítik a tényleges ingatlankínálatot is. A késedelmek a lakhatás megfizethetőségével kapcsolatos válságot is súlyosbítják, mivel sok lakás áll üresen adósságbehajtással kapcsolatos folyamatok miatt. A közelmúltban elfogadott eljárási intézkedések célja a fent említett problémák kezelése az árverés előtti és utáni jogviták rendezésének megyorsításával; ilyenek például a következők: i. az eljárások egyszerűsítése, ii. intézkedések annak elkerülésére, hogy az adósságbehajtással kapcsolatos peres ügyek aránytalanul összpontosuljanak a nagyvárosi területeken, valamint iii. digitális platform, amely határozott előrelépést jelent a távoli tárgyalási időpontok tekintetében; eredményességük azonban egyelőre még nem állapítható meg.

(21) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

(22) Görögországban az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Igazságos Átmenet Alap (IÁA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és a Kohéziós Alap (KA) keretében nyújtott támogatást magukban foglaló kohéziós politikai programok végrehajtása uniós szinten átlagos tempóban halad előre, a projektek kiválasztása és a kifizetések terén egyaránt. Fontos, hogy Görögország megőrizze a jelenlegi lendületet, ugyanakkor pedig maximalizálja a beruházások gyakorlati hatását. Görögország a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Mindazonáltal egyes területeken a végrehajtásra adott esetben további figyelmet kell fordítani, többek között az innovációval, a hulladékgazdálkodással, a városi tömegközlekedéssel, a vasúttal és a helyi alapú intézkedésekkel kapcsolatban annak érdekében, hogy a humán tőkét a fővárosi régión kívül megtartsák, és kezeljék a kevésbé fejlett régiók demográfiai hanyatlását. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Görögország által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben ([16]) meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

(23) Görögország számos kihívással néz szembe a szabályozásból eredő terhekkel, a termék- és szolgáltatáspiacokra való belépés korlátaival, a kutatáspolitika széttagoltságával, a hosszadalmas bírósági eljárásokkal és a földhasználatot meghatározó tervek hiánya miatti bizonytalansággal kapcsolatban, bár e területek egy részén a közelmúltban sor került bizonyos szakpolitikai intézkedésekre.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

(24) Görögország javította szabályozási keretét, és digitális eszközöket vezetett be a vállalkozások és az állam közötti interakció észszerűsítése érdekében, többek között a vállalkozások alapítására és működésére vonatkozó engedélyezési eljárás egyszerűsítésével és digitalizálásával. A görög cégek azonban továbbra is úgy érzékelik, hogy az üzleti szabályoknak való kötelező megfelelés komoly kihívást jelent a beruházások számára, amint azt az Európai Beruházási Bank által végzett felmérések is mutatják. A környezetvédelmi engedélyezés továbbra is számos szolgáltatást foglal magában; folyamatban vannak bizonyos lépések a hosszú jóváhagyási idők csökkentésére. Ennek egyik oka az, hogy a szabályozási keret még nem készült el, mivel még nem fogadták el az összes olyan másodlagos jogi aktust, amely könnyített engedélyezési eljárást tenne lehetővé a nem jelentős változások esetén. Emellett az elegendő kapacitás, valamint az elektronikus környezetvédelmi nyilvántartás és a kapcsolódó engedélyezési eljárások végponttól végpontig történő digitalizálása valamennyi érintett szolgáltatás esetében elősegítené a környezetvédelmi engedélyezés felgyorsítását. Emellett a tengerparti koncessziós szerződések jogi kerete elavult, és akadályozza a meglévő és új infrastruktúrába történő beruházásokat. Különösen az ipari, a nyersanyag-kitermelő és az egyéb támogató tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra számára lenne előnyös egy külön jogi keret, tekintettel a rendkívül összetett biztonsági és környezetvédelmi követelményekre. Összességében a szabályozás megbízható hatásvizsgálatai kulcsfontosságú eszközök lennének a szabályozásból eredő indokolatlan terhek azonosításában és kezelésében. A kataszteri térkép elkészítése és annak az állami és adóhatóság informatikai alaprendszerébe való integrálása várhatóan enyhíteni fogja a magánszektorra, többek között a mezőgazdasági termelőkre nehezedő adminisztratív terheket.

(25) A szabadfoglalkozású tevékenységekre, nevezetesen az ügyvédekre, építészekre, építőmérnökökre és könyvelőkre szigorú szabályok vonatkoznak, amelyek érintik a belföldi és a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást (beleértve a belépési követelményeket, a multidiszciplináris gyakorlatokra és hirdetésekre vonatkozó korlátozásokat, a területi korlátozásokat és egyes esetekben a rögzített díjtáblákat). E szabadfoglalkozású tevékenységek esetében alacsony a céges kilépési arány is. Hasonlóképpen, továbbra is fennáll az Unión belüli kereskedelemre vonatkozó szabályozási korlátozás, különösen a kiskereskedelmi piacra való belépés, az övezetbe sorolás és az engedélyezési követelmények tekintetében. A gyógyszertárak ágazata továbbra is szigorú letelepedési szabályok szerint működik, beleértve a népességi és földrajzi korlátozásokat is. A közlekedési és távközlési ágazatban is szigorúbb ágazatspecifikus letelepedési szabályok vannak érvényben, mint az Unió egészében. Az egységes piac összefüggésében a külföldi befektetők és szolgáltatók belépési és letelepedési költségeit növelik az adózási szabályok gyakori változásai, a magas megfelelési költségek és a szabályozási akadályok. Ezek a korlátok különösen erőteljesen vannak jelen a szabadfoglalkozású tevékenységek és a kiskereskedelem, valamint a közlekedési és hálózati ágazat esetében.

(26) Görögországban a kutatáspolitika irányítása és a finanszírozási források továbbra is széttagoltak: több minisztérium és közigazgatási intézmény között oszlanak szét, melyek között a koordináció gyenge volt. A finanszírozáshoz való hozzáférést illetően megjegyzendő, hogy a kockázatitőke-befektetések jóval elmaradnak az uniós átlagtól és a helyi magántőkétől, és a növekedésitőke-piac nem fejlett. Ez azt tükrözi, hogy a kiforrott magánpiacok helyett államilag támogatott kezdeményezésekre támaszkodnak. Ugyanakkor, bár a magvető szakaszban a finanszírozáshoz való hozzáférés nagyjából összhangban van az uniós társakéval, a finanszírozási korlátok továbbra is fennállnak abban az életszakaszban, amikor az induló innovatív vállalkozások megközelítik a korai vagy a növekedési szakaszt. Emellett, bár nőtt az üzleti K+F állami támogatása, a magánszektor kiadásai még mindig jelentősen elmaradnak az uniós átlagtól. A jövőre nézve továbbra is kulcsfontosságú a kutatáspolitika irányításának megerősítése és a hosszú távú K +F-finanszírozás biztosítása. A görög vállalkozásokat érintő pénzügyi korlátokat tovább súlyosbítják a késedelmes fizetések, amelyek különösen az állami szektor részéről figyelhetők meg. Az állami szervek részéről történő késedelmes fizetést tapasztaló kkv-k aránya (33 %) jóval meghaladja az uniós átlagot (20 %).

(27) Görögország innovációs potenciálját visszafogja az is, hogy a vállalkozások – különösen a kkv-k – még mindig kevéssé használják a digitális technológiákat. Az elért eredmények ellenére a kkv-k digitalizációja továbbra is jelentősen elmarad az uniós átlagtól (2025-ben 55,95 %, szemben a 71,39 %-kal). A vállalkozások összességében lemaradásban vannak az olyan kulcsfontosságú digitális technológiák alkalmazása terén is, mint például a mesterséges intelligencia (MI), a felhőalapú számítástechnika és az adatelemzés.

(28) Görögország további előrelépést tett az igazságszolgáltatási rendszer eredményességének és hatékonyságának javítása terén azáltal, hogy módosította a polgári perrendtartást annak érdekében, hogy javítsa a polgári és kereskedelmi perek első és másodfokon, valamint a végrehajtással összefüggésben történő lefolytatását, valamint digitalizálja a bírósági eljárásokat, valamint azáltal, hogy új joghatósági szabályokat fogadott el a közbeszerzési eljárásokból eredő jogvitákra vonatkozóan. Elkészült az alternatív vitarendezési mechanizmusok szabályzata, amelynek hatálya kiterjed majd a közbeszerzéssel kapcsolatos jogviták rendezésére is; ezt a szabályzatot azonban még nem fogadták el. Bár a közelmúltban több digitális igazságszolgáltatási eszközt is bevezettek, az információs technológia bírósági eljárásokba való integrálása azonban továbbra sem teljes körű: még mindig csak bizonyos számú bíróságra korlátozódik, és nem fedi le az összes munkafolyamatot. A polgári, büntető- és közigazgatási bíróságok előtti eljárások még mindig a leghosszabbak közé tartoznak az Unióban, ami jelentős ügyhátralékot okoz – főleg a szerződéses és tulajdonjogok érvényesítése, a végrehajtási eljárások lefolytatása és a közbeszerzési viták rendezése terén –, bár a közelmúltbeli reformok eredményeképp sikerült előrelépést elérni. Emellett további előrelépésre van szükség a bíróságok szervezetére és a bírák jogállására vonatkozó jogi keret felülvizsgálata terén.

(29) Jelenleg Görögország területének csupán mintegy 20 %-a tartozik jóváhagyott helyi városfejlesztési tervek hatálya alá. A meghatározott földhasználati módok hiánya bizonytalansághoz vezetett az engedélyezett gazdasági tevékenységet és az informális építkezést illetően, ami viszont fenntarthatatlan nyomást gyakorolt a környezetre és az infrastruktúrára. Bár Görögország jelentős előrelépést tett a városfejlesztési terveknek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön keresztül történő kidolgozása terén, a reformot be kell fejezni, elősegítendő a beruházások felgyorsítását.

(30) A megújuló energia teljes villamosenergia-termelésen belüli részarányának növekedése ellenére Görögország továbbra is jelentősen függ a fosszilis tüzelőanyagoktól. A nagykereskedelmi villamosenergia-árak ingadoznak, és ezt a geopolitikai fejlemények is súlyosbítják, ami Görögország esetében különösen nyilvánvaló a villamosenergia-termelés földgáztól való nagymértékű függősége miatt. Görögország helyreállítási és rezilienciaépítési terve több olyan reformot és beruházást – többek között tárolókapacitás-bővítést – tartalmaz, amelyek várhatóan felgyorsítják a dekarbonizációt. A megújulóenergia-termelési kapacitás a tengeri szélenergia termelésének növelésével tovább bővíthető; a fejlődés elősegítéséhez alapvető fontosságú lépés a területek kijelölése. További intézkedésekre van azonban szükség Görögország fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentése és a villamosenergia-árak leszorítása érdekében, például a keresletoldali válasz előmozdítása és az intelligens fogyasztásmérők bevezetésének felgyorsítása, a szigetek összekapcsolásának befejezése, az elosztóhálózat veszteségeinek csökkentése, valamint a végső fogyasztók számára magasabb villamosenergia-költségeket okozó tényezők kezelése révén.

(31) Görögország a fosszilis tüzelőanyagokat illetően több támogatást továbbra is fenntart – például azok ipari felhasználására vonatkozóan –, és még nem állapítottak meg részletes ütemtervet arra vonatkozóan, hogy azok hogyan kerülnek majd 2030-ig fokozatosan kivezetésre. Különösen a fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott azon támogatások kivezetését lehetne prioritásnak tekinteni, amelyek nem célozzák sem az energiaszegénység enyhítését, sem az energiabiztonság megerősítését, hátráltatják a villamosítás folyamatát, és nem kulcsfontosságúak az ipari versenyképesség szempontjából. Görögországban az energiaadóztatás bizonyos esetekben továbbra is előnyben részesíti a földgázt a villamos energiával szemben, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy vegyes legyen az árjelzés, tekintettel arra, hogy a teljes villamosenergia-termelésben nőtt a megújuló energiaforrások részaránya. A fosszilis tüzelőanyagok esetében a végsőenergia-árak alacsonyabbak, mint a villamos energia esetében, és Görögország azon uniós tagállamok közé tartozik, ahol a villamosenergia- és a gázár egymáshoz viszonyított aránya a legmagasabb. Emellett Görögország továbbra is az az uniós ország, ahol a gázolaj jövedéki adója különösen alacsony a benzin jövedéki adójához képest, annak ellenére, hogy a dízelüzemanyag környezeti szempontból károsabb. Ezért az energiaadók újrakalibrálása – melyhez a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetése társul – erősebb ösztönzőket biztosíthat a villamosításhoz. Végezetül a bevételi források (pl. az ETS) célzottabb felhasználása lehetővé tenné, hogy elegendő forrást különítsenek el a kulcsfontosságú támogatási rendszerekre (pl. megújulóenergiaforrás-számlára), valamint még inkább előmozdítsák az ipar és a közlekedési ágazat dekarbonizációját, ami méltányos és inkluzív módon még inkább hozzájárulna Görögország zöld átállásához.

(32) Bár Görögország járműállománya a legrégebbiek közé tartozik az EU-ban, városi autóbuszflottáját az elmúlt években jelentősen megújították: jelentős számú elektromos buszt helyeztek forgalomba. A közlekedés egyike az ország fő szén-dioxid-kibocsátó ágazatainak. Görögország számára előnyös lenne, ha átfogó stratégiát – többek között beruházási tervet és reformokat – dolgozna ki a közlekedési ágazat dekarbonizációjának az elektromos közlekedési eszközök használatának kiterjesztése révén történő előmozdítása érdekében, beleértve a városi tömegközlekedés kapacitásának és minőségének javítását is. Emellett a régióközi és városi autóbuszos szállítási szolgáltatásokra kiírt pályázatok lezárásával Görögország biztonságosabb és kedvezőbb környezetet fog teremteni autóbuszflottája korszerűsítésének és környezetbarátabbá tételének előmozdításához. A főbb városok autóbusz-termináljainak az intermodális közlekedés előmozdítását szolgáló korszerűsítése szintén pozitív hatásokkal járna. Emellett jelentős gazdasági és környezeti előnyökkel jár Görögország személyhajóflottájának megújítása, tekintettel arra, hogy személyszállító hajóinak több mint 80 %-a 20 évnél idősebb és nincs felszerelve zöld technológiai eszközökkel. A görög helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként kidolgozták a görög személyhajóflotta megújítására vonatkozó főtervet, amely alapul szolgálhat a hajók korszerűsítésére, a kikötői infrastruktúrára és a finanszírozásra vonatkozó szakpolitikai döntésekhez.

(33) Görögország elkötelezte magát nemzeti vasúti rendszerének korszerűsítése mellett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott, folyamatban lévő vasúti reform célja, hogy biztonságosabbá, hatékonyabbá, integráltabbá, korszerűbbé tegye a görög vasúti ágazatot, továbbá elérje, hogy az jobban reagáljon a fogyasztói igényekre, különös tekintettel a pályahálózat-működtető kapacitásának és beruházásainak növelésére. Az említett erőfeszítések támogatásához elengedhetetlen az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer bevezetése és a Görög Vasúti Szabályozó Hatóság működési kapacitásának megerősítése, többek között az erőforrások szűkösségének kezelésével. A modern és hatékony vasúti rendszer kialakításával Görögország kihasználhatja az Európa, a Földközi-tenger keleti térsége és a fekete-tengeri régió közötti kapuként betöltött stratégiai pozícióját, és megbízható, versenyképes és környezeti szempontból fenntartható közlekedési rendszert alakíthat ki, amely támogatja a regionális fejlődést, a kohéziót, a határokon átnyúló összekapcsoltságot és a gazdasági növekedést.

(34) Görögország különösen kiszolgáltatott az éghajlatváltozással és az azzal járó szélsőséges időjárási eseményekkel, például az aszályokkal, az árvizekkel, az erdőtüzekkel és a hőhullámokkal szemben. Ezek az események egyre gyakoribbá és súlyosabbá válnak, ami az érintett infrastruktúra költséges helyreállítását, valamint nagy kiterjedésű erdős és mezőgazdasági területek rehabilitációját teszi szükségessé. Görögország jelenleg nem rendelkezik olyan átfogó stratégiával, amelyhez az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházások tervezése és végrehajtása tekintetében a felelősségi körök egyértelmű elosztása társulna (ez a regionális és helyi közigazgatásra is jellemző). Többszintű kormányzási rendszer létrehozásával, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásoknak a közigazgatásban és a kulcsfontosságú ágazatokban (pl. energia és közlekedés) való általános érvényesítésével Görögország kedvezőbb keretet hozna létre a kulcsfontosságú infrastrukturális beruházások előírt éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának fenntartható és hatékony módon történő elvégzéséhez az ország egész területén, beleértve a part menti régiókat és a szigeteket. Ehhez arra van szükség, hogy Görögország prioritásként kezelje a kockázatokon alapuló tervezést, és megfelelő köz- és magánberuházásokat mozgósítson, különösen azokban az ágazatokban, ahol az éghajlatváltozással szembeni sérülékenységet továbbra sem kezelik megfelelően – ilyenek többek között a közlekedés és a tengertől függő ágazatok, amelyek jelentős éghajlati kockázatoknak vannak kitéve. Ezen túlmenően Görögországnak érdemes lenne strukturált megközelítést alkalmaznia a katasztrófakockázatok finanszírozása terén, és további szakpolitikai intézkedéseket hoznia a magánbiztosítások fedezeti arányának növelése érdekében, főként azáltal, hogy elfogad és végrehajt egy, a természeti katasztrófákhoz kapcsolódó károk elleni magánbiztosítására vonatkozó nemzeti stratégiát. A magánbiztosítási fedezet továbbra is a legalacsonyabbak közé tartozik az Unión belül, továbbá nagy eltérés tapasztalható az Attikai régió és más régiók között – az elmúlt pár évben bevezetett intézkedések ellenére, amelyek hatása várhatóan közép-, illetve hosszú távon fog érvényesülni.

(35) Az Unión belül Görögország az egyik olyan ország, amely a legsúlyosabb vízhiánnyal küzd: a vízkészletek fő fogyasztója a mezőgazdaság, amely a teljes vízfelhasználás több mint 80 %-áért felel. Az ország vízellátására jelentős nyomás nehezedik, és a helyzetet súlyosbítják az elhúzódó aszályok és a szélsőséges esőzések, miközben nincs megfelelő keret a felszíni víz és esővíz összegyűjtésére és tárolására, és a kezelt szennyvíz újrafelhasználása korlátozott mértékű. Helyreállítási és rezilienciaépítési terve keretében Görögország új nemzeti vízügyi stratégiát dolgozott ki a vízkészletek hatékony és fenntartható felhasználása érdekében, és kísérleti kezdeményezést vezetett be a főbb vízszolgáltatók átszervezésére. E stratégia végrehajtása – a fenntartható vízgazdálkodásba és vízügyi infrastruktúrába való beruházás mellett – elengedhetetlen a reziliens infrastruktúra kiépítéséhez és fenntartásához, valamint a vízkészletek hatékony felhasználásának előmozdításához. A kohéziós politika félidős felülvizsgálata keretében Görögország megnövelte a vízügyi beruházásokra elkülönített összegeket. A körforgásos vízgazdálkodás és a keresletszabályozás előmozdítására irányuló kezdeményezések, valamint a megfelelően kezelt szennyvíz értékével és biztonságosságával kapcsolatos lakossági tudatosság növelésére irányuló erőfeszítések hozzájárulhatnak a vízhiány enyhítéséhez és a fenntartható vízellátási gazdálkodás általános hatékonyságának javításához.

(36) Görögország kihívásokkal néz szembe a hulladékgazdálkodás terén. A hulladéklerakókra vonatkozó adó 2022-es bevezetése és a hulladékgazdálkodási létesítmények végrehajtásával kapcsolatos erőfeszítések ellenére a települési hulladék mintegy 80 %-át továbbra is hulladéklerakókban helyezik el. A megfelelő újrafeldolgozó üzemek hiánya és az újrafeldolgozási szint növelése terén elért korlátozott előrelépés – mely szint továbbra is csupán 17,4 %-on áll, szemben az uniós 48 %-os értékkel – rávilágít arra, hogy átfogóbb és integráltabb megközelítésre van szükség a hulladékgazdálkodás terén. E kihívások kezelése érdekében elengedhetetlen a regionális hulladékgazdálkodási terveknek a hulladékokról szóló keretirányelv követelményeivel összhangban történő aktualizálása, valamint a szilárdhulladék-gazdálkodási infrastruktúrába való beruházás. Ez magában foglalná a kidobott mennyiség alapján történő díjszabási rendszerek elfogadását, az elkülönített gyűjtési programok időben történő végrehajtását, valamint a regionális szilárdhulladék-gazdálkodási szervek kapacitásának megerősítését, különösen például a szigeteken, ahol a turisztikai csúcsidőszakokban súlyosabb formában jelentkeznek a kapacitáskorlátok. Görögország ezekkel a lépésekkel csökkentheti a hulladéklerakóktól való függőségét, növelheti az újrafeldolgozási szinteket, és előmozdíthatja az eredményesebb hulladékgazdálkodási gyakorlatokat.

(37) Görögország általános foglalkoztatási teljesítménye az elmúlt években erőteljes volt, csökkent az uniós átlaghoz viszonyított különbség. A nők munkaerőpiaci részvétele azonban továbbra is csekély, aminek következtében a nemek közötti foglalkoztatási különbség az uniós átlagnak csaknem kétszerese. Görögországban a javulás ellenére továbbá a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya továbbra is jelentős (2025-ben 13,6 % volt), a veszélyeztetett csoportok, például a fogyatékossággal élők és a romák pedig különös nehézségekbe ütköznek a munkaerőpiacra való belépés terén. A rugalmas munkafeltételek előmozdításának folytatása, valamint a gyermekgondozási szolgáltatások és a tartós ápolás-gondozás bővítése megteremtheti az alapot a foglalkoztatottak arányának növeléséhez, különösen a fiatalok, a nők és a veszélyeztetett csoportok körében, továbbá javíthatja a foglalkoztatás minőségét. Továbbra is kulcsfontosságú az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák megerősítése és a strukturális munkaerőhiány kezelése az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerőpiaci igényekhez való jobb hozzáigazításával, valamint a felnőttoktatási programok koordinációjának, eredményességének és kimeneteinek javításával. Noha folyamatban van stratégiai keretek bevezetése és bizonyos intézkedések végrehajtása, a lakosság jelentős hányada változatlanul ki van téve a szegénység kockázatának, a szociális transzferek eredményessége az uniós átlag alatt van, és évek óta jelentősen erodálódik. A kielégítetlen orvosi ellátási szükségletek, a kevés tartós ápolási-gondozási szolgáltatás, a magas lakhatási költségek és nélkülözési ráták rávilágítanak arra, hogy erős szociális védelmi rendszerre és további szakpolitikai intézkedésekre van szükség. A szociális és az alapvető szolgáltatások továbbra is csak korlátozottan állnak rendelkezésre, ami kedvezőtlenül érinti a marginalizált és a távoli közösségeket.

(38) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túlmenően Görögország több további kihívással is szembesül az oktatással kapcsolatban. A kisgyermekkori nevelésben és gondozásban hároméves kortól a tanköteles kor betöltéséig való részvétel továbbra is alacsony. 2019-ben (a Görögországra vonatkozó legfrissebb Eurostat-adatok szerint) Görögország a beiratkozási arány tekintetében az utolsó helyen állt az uniós tagállamok között, frissebb adatok hiányában pedig nehéz figyelemmel kísérni a haladást. Továbbra is alacsony a kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel aránya fiatalabb korban. 2024-ben a három év alatti görög gyerekek 28,8 %-a vett részt kisgyermekkori nevelésben és gondozásban (az uniós átlag 39,3 %). A részvételi arány különösen alacsony a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek körében. Görögországot felkérjük, hogy növelje a három év alatti gyermekek részvételének arányát, hogy 2030-ra elérje a 42,8 %-os felülvizsgált barcelonai célkitűzést.

(39) Az OECD legutóbbi, 2022. évi nemzetközi tanulói teljesítménymérése szerint a 15 éves görög diákok jelentős hányada minimális szintű jártassággal sem rendelkezik az alapkészségekben. Az alulteljesítési arány az egyik legmagasabb az EU-n belül, és 2018 óta valamennyi társadalmi-gazdasági csoportban nőtt, ami strukturális kihívásokra enged következtetni az oktatási rendszer színvonala és méltányossága terén. Ezek a Görögország oktatási eredményeit rontó kihívások összefügghetnek az oktatási politikák korlátozott finanszírozásával, az iskolák alacsony szintű autonómiájával, a diákok értékelésére szolgáló rendszerek elavultságával, valamint a kompetenciaalapú oktatási módszerek bevezetésének és a fogyatékossággal élő vagy sajátos nevelési igényű tanulók esetében alkalmazandó célzott oktatási megközelítések alkalmazásának nehézségeivel. A tanároknak továbbra is csak korlátozott lehetőségeik vannak a folyamatos szakmai fejlődésre, ami – a tanárértékelés kultúrájának hiányával párosulva – tovább rontja az oktatás minőségét.

(40) A képzésben részt vevő felnőttek 2022-ben megállapított 16,6 %-os aránya jóval alacsonyabb az uniós átlagnál, és jelentősen elmarad Görögország 2030-ra vonatkozó 40 %-os céljától. A készségigény-előrejelzési mechanizmusok eredményessége korlátozott, így annak ellenére, hogy bekövetkezett némi javulás a közelmúltban, a strukturális munkaerőhiány továbbra is fennáll. A szakképzési rendszer gyenge teljesítménye aláássa a készségek iránti munkaerőpiaci kereslettől való eltérés megszüntetésére irányuló erőfeszítéseket, bár folyamatban vannak a probléma kezelését célzó reformok és kezdeményezések. A növekvő kereslet ellenére az IKT-szakemberek aránya a teljes foglalkoztatáson belül a legalacsonyabb az Unióban (2,5 %). Emellett az alapvető vagy az alapszint feletti digitális készségekkel rendelkező felnőttek teljes aránya 2025-ben 50,96 % volt, ami 10 százalékponttal marad el az uniós átlagtól. E kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően elvégzett második szakaszos országelemzéssel ([17]).

(41) A lakásárak 2019 óta gyors ütemben emelkednek, ami az erős keresletnek és a visszafogott építőipari tevékenységnek tudható be. A belső kereslet a világjárványt követő időszakban fellendült, és magas szinten maradt. A külföldi kereslet – melyet az aranyvízum-program és a turisztikai beruházási lehetőségek ösztönöztek – 2025-ben valamelyest mérséklődött. A lakáskínálatot korlátozza a lakáscélú beruházások évek óta tapasztalható lassú üteme; e beruházások szintje az építőipari tevékenység közelmúltbeli fellendülése ellenére uniós összehasonlításban továbbra is alacsony. A lakásárak és a bérleti díjak emelkedése meghaladta a jövedelemnövekedést, így a lakhatás megfizethetősége romlott, ami a lakosság nagy részét érintette. Görögország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének részeként folyamatban van annak a nemzeti lakhatási stratégiát és a köztulajdont érintő kölcsönös csereprogramnak („Kinoniki Antiparochi") az előkészítése, amelynek célja, hogy a magánszektorbeli fejlesztőket a megfizethető és szociális lakhatásba való beruházásra ösztönözze.

(42) Helyreállítási és rezilienciaépítési terve értelmében Görögország beruházott az alapellátáson alapuló egészségügyi rendszerre való átállásba. A minőségi és megfizethető egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés további előmozdítása, valamint a kielégítetlen egészségügyi szükségletek lakosság által bejelentett magas szintjének csökkentése érdekében ezekre az erőfeszítésekre kell építeni. Ez magában foglalja a személyre szabott orvosi reform és beutalási rendszer működésének biztosítását, valamint az ápolók és háziorvosok hiányának, illetve egyenetlen földrajzi eloszlásának kezelését, amely továbbra is a főbb kihívások közé tartozik, és akadályozza az ellátáshoz való hozzáférést. Ehhez kapcsolódóan továbbra is Görögországban az egyik legmagasabb az igénybe vevő általi közvetlen fizetések aránya az Unióban. Ennek kezelése érdekében kulcsfontosságú az egészségügyi ellátásért a betegek által fizetendő térítési díj mértékének felülvizsgálata és a fogorvosi ellátás állami lefedettségének biztosítása. Tekintettel Görögországnak az egészségügyi ellátás digitális átalakításába történő beruházásaira, az egészséggel kapcsolatos digitális jártasság növelésére irányuló további erőfeszítések elő fogják segíteni az e-egészségügyi eszközök és szolgáltatások elterjedésének felgyorsítását. Az előrelépés, valamint az ágazatból származó jó minőségű adatok rendelkezésre bocsátása és kiaknázása döntő fontosságú az egészségügyi rendszer kihívásainak kezelésére irányuló nagy hatású szakpolitikák kidolgozása szempontjából.

([17]) SWD(2026) 122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF)* (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés).

(43) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Görögország esetében az 1. ajánlás az euroövezetre vonatkozó első, második, harmadik és tizennegyedik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik, nyolcadik és kilencedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához járul hozzá.

(44) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Görögországnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

AJÁNLJA, hogy Görögország 2026-ban és 2027-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Továbbra is igazodjon a Tanács által a nettó kiadásokra vonatkozóan 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátákhoz, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készültséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaárak válság okozta emelkedése által gyakorolt hatás enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Folytassa az adóügyi megfelelés javítására irányuló erőfeszítéseket, többek között a vám- és adóellenőrzések további központosítása és digitalizálása révén, valamint az adókiadások értékelésével és racionalizálásával tegye átláthatóbbá az adórendszert. Fokozza a közigazgatás eredményességét és hatékonyságát a többszintű kormányzási keret teljes körű megvalósításával. Törekedjen a bankoknál és hitelgondozóknál lévő nemteljesítő hitelek állományának folyamatos csökkentésére a felszámolással kapcsolatos bírósági eljárások felgyorsításával.

2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a kohéziós politikai programok végrehajtásának lendületét, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálatának keretében jóváhagyott stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és a rugalmassági mechanizmusokra építve.

3. Egyszerűsítse a szabályozást; észszerűsítse és digitalizálja az adminisztratív folyamatokat. Teljesítse ki a környezetvédelmi engedélyezésre és tengerparti koncessziós szerződésekre vonatkozó szabályozási kereteket. Számolja fel a szabadfoglalkozású tevékenységek gyakorlása és a vállalkozásalapítás esetében tapasztalható szigorú belépési korlátokat. Javítsa a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs rendszert azzal, hogy csökkenti a kutatáspolitika irányításának és a finanszírozásnak a széttagoltságát. Könnyítse meg az induló és a növekvő innovatív vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférését, többek között a helyi magántőke és kockázati tőke fejlesztésével. Mozdítsa elő a vállalkozások, különösen a kkv-k digitalizációját. A polgári és közbeszerzési eljárások felgyorsításával folytassa a bírósági eljárások észszerűsítésére és időtartamuk csökkentésére irányuló erőfeszítéseket. Teljesítse ki a várostervezési reformot az egész területére kiterjedő városrendezési tervek hatályba léptetésével.

4. Mozdítsa elő a megfizethető villamos energiát a rugalmassági megoldások fejlesztésével, a szigetek összekapcsolásának befejezésével, valamint az elosztóhálózat minőségének és kapacitásának javításával, valamint növelje tovább a megújulóenergia-termelést, többek között a tengeriszélenergia-kapacitások bővítése révén. Alakítsa át az energiaadókat a villamosítás ösztönzése érdekében, és hozzon konkrét intézkedéseket a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetésére, különösen az ipari ágazatban. Gyorsítsa fel a közlekedési ágazat dekarbonizációját, zárja le az autóbuszos közlekedés reformját, továbbá bővítse és korszerűsítse a nemzeti vasúti rendszert (ideértve az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer kiépítését). A kulcsfontosságú infrastruktúra éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatával erősítse meg az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, továbbá hozzon intézkedéseket a természeti katasztrófákhoz kapcsolódó károk elleni magánbiztosítási fedezet növelése érdekében, többek között a nemzeti stratégia elfogadása révén. Javítsa a vízgazdálkodást és a vízügyi infrastruktúrát. Aktualizálja a hulladékgazdálkodási terveket és javítsa a szilárdhulladék-gazdálkodást, többek között regionális szinten és a szigeteken.

5. Növelje a nők, a fiatalok és a veszélyeztetett csoportok foglalkoztatási rátáját, és javítsa a foglalkoztatás minőségét azzal, hogy fokozza a rugalmas munkafeltételekkel kapcsolatos erőfeszítéseket, továbbá kiterjeszti a formális kisgyermekkori nevelést és gondozást, valamint a tartós ápolás-gondozást. Javítsa az oktatási eredményeket a tanárok képzésének és értékelésének bővítése, valamint az iskolák autonómiája révén. Folytassa a szociális ellátások észszerűsítését, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását. Bővítse a megfizethető és szociális lakások kínálatát, többek között egy új építési szabályzat bevezetésével. Mozdítsa elő a minőségi és megfizethető egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést azzal, hogy megerősíti az alapellátást, kezeli az ápolók és orvosok hiányát, illetve kiegyensúlyozatlan földrajzi eloszlását, valamint visszaszorítja az igénybe vevő általi közvetlen fizetéseket.

Kelt Brüsszelben, 2026. július 10-én.

a Tanács részéről

az elnök

S. HARRIS